

1. Hjælpenote til lægdsruller

Ulrich Alster Klug – 2012 – dannebrog@dk-yeoman.dk – www.dannebrog.biz

1.1. Lægdsrulleårene og deres bogstaver

A	1793	1803	1815	1826	1851	1877	1903	1929
B	1794	1804	1816	1827	1852	1878	1904	1930
C	1795	1805	1817	1828	1853	1879	1905	1931
D	1796	1806	1818	1829	1854	1880	1906	1932
E	1797	1808	1819	1830	1855	1881	1907	1933
F	1798	1809	1820	1831	1856	1882	1908	1934
G	1799	1810	1821	1832	1857	1883	1909	1935
H	1800	1811	1822	1833	1858	1884	1910	1936
J	1801	1812	1823	1834	1859	1885	1911	1937
K	180	1813	1824	1835	1860	1886	1912	1938
L	1803	1814	1825	1836	1861	1887	1913	1939
M				1837	1862	1888	1914	1940
N				1838	1863	1889	1915	
O				1839	1864	1890	1916	
P				1840	1865	1891	1917	
Q				1841	1866	1892	1918	
R				1842	1867	1893	1919	
S				1842	1868	1894	1920	
T				1843	1869	1895	1921	
U				1844	1870	1896	1922	
V				1845	1871	1897	1923	
X				1846	1872	1898	1924	
Y				1847	1873	1899	1925	
Z				1848	1874	1900	1926	
Æ				1849	1875	1901	1927	
Ø				1850	1876	1902	1928	

NB: Bogstav I bruges ikke. Og å er ikke et bogstav, men et bogstav med et fordoblingstegn, så det bruges heller ikke. - Notenumrene (1802, 54; 1805, 55; 1806, 56; 1842, 57) henviser til: Knud Rasmussen: 'Lægds- og Søruller og deres tilblivelse', som findes i registraturhylden på RA (blå bog). - Bogstaverne for årene 1915-1940 konstrueret (de kan tjekkes i DAISY).

1.2. Lægdsrullealderen

Nedenstående oversigt viser, hvornår man blev optaget i lægdsrullen og hvornår man senest blev slettet. Optagelse i rullen blev regnet efter den såkaldte "lægdsrullealder", dvs. den alder den værnepligtige opnåede i løbet af lægdsrulleåret eller kalenderåret (dvs. det fyldte alders år). Fra 1849 til 1862 var konfirmationen kriteriet for optagelse i lægdsrullen.

Årstal	Nedre grænse	Øvre grænse
1788-1808	0 år	35 år
1808-1849	0 -	45 -
1849-1861	14 -	37 -
1862	15 -	37 -
1863-1871	16 -	37 -
1872-	18 -	35 -

Årene er i løbende aldersår, d.v.s. fra 1872 blev drengene optaget det kalenderår, de fyldte 18.

1.3. Hvad skal man vide for at finde en mand i Lægdsrullen?

1.3.1. Før 1868:

Du skal kende:
enten:

- 1) Mandens navn og bopæl i et år, hvor der er hovedrulle.
- Han kan da findes i Hovedrullen for det år, han boede der.
eller
- 2) Mandens navn og fødeår og fødested.
- Han kan da findes i hoved- eller tilgangsrullen for det lægdsrulleår (1. maj til 3. april), han var født.
eller
- 3) Mandens navn og tilflytningsår og -sted,
- han kan da findes i tilgangsrullen (evt. hovedrullen) for tilflytningslægdet for det år, han tilflyttede.

1.3.2. Efter 1868:

Du skal kende:
enten:

- 1) Mandens navn og fødeår, samt hans bopæl i det år, han fyldte 18 (d.v.s. da han blev optaget for første gang i lægdsrullen).
- Han kan da findes i Hovedrullen for det år og lægd, han boede i, da han fyldte 18 år.
eller
- 2) Mandens navn, samt hvilket år han flyttede til et givet sted.
- Han kan da findes i tilgangsrullen for det år og lægd, han flyttede til.

11 år efter en hovedrulle/tilflytning, vil manden kunne findes i den omskrevne rulle for samme lægd - HVIS han altså ikke har været fraflyttet lægdet i mellemtiden.

1.4. Angivelse af flytninger:

1.4.1. Angivelse af flytninger indtil ca. 1868:

Mellem amter:

Frederiksborg Amt - B - 18 - 299 betyder flyttet i året B (f.eks. 1790) til Frederiksborg Amt, lægd 18, hvor han har fået løbenr. 299.

Mellem grupper:

Ved flytning mellem grupper, angives gruppens nr: 3 - B - 18 - 299, altså f.eks. flyttet til / fra gruppe 3s lægd nr. 18, hvor han havde / får løbenr. 299.

Indenfor samme gruppe / amt:

18 - B - 299, så er han flyttet til fra lægd 18 indenfor samme gruppe og Amt, som angivelsen er fra.

1.4.2. Flytninger efter ca. 1868:

Mellem udskrivningskredse:

1 - J - 2 - 314 betyder: flyttet i året J (= 1911) til (eller evt. fra) udskrivningskreds 1, lægd 2, hvor han fik løbe nr. 314.

Indenfor samme udskrivningskreds:

2 - J - 314, så betyder det indenfor samme udskrivningskreds, som den rulle, angivelsen findes i.